

ခုန်အဲန်ယုန်-ကညီဒီကလုန်စာဖိုင်ကရ၊
လီၢ်ခါၣ်သးဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်
ကီၢ်သူလုၤ

ခုန်အဲန်ယုန်-ကညီဒီကလုန်စာဖိုင်ကရ၊ ကရ၊ခိၣ် ပဒိၣ်စီၤကွဲၤထူဝု
အလံာ်ဟ့ၣ်ယုၢ်ဆူ တၢ်မၤလၢကပီၤကညီမၤထူရၤမုၢ်နံၤ ဆၢက့ၤအလီၢ်(၇၄)ဝိတဝီ

နံၤသီ - လါခူးလါထီၣ် (၈) သီ, ၂၇၆၃ နံၣ်
လါအီကူၣ် (၁၂) သီ, ၂၀၂၄ နံၣ်

ပပုၤကလုန်ကညီဖိခဲလၢၣ်သ့ၣ်သုၤစၢ,
ပုၤအဲန်ကလုန်ပၢ်ဆၢတၢ်ဖိခဲလၢၣ်သ့ၣ်သုၤစၢ,

တနံၤအံၤ မ့ၢ်ကညီကလုန်မၤထူရၤ အမုၢ်နံၤ ဆၢက့ၤအလီၢ်(၇၄)ဝိတဝီန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်နီၣ်မၤ
လၢကပီၤ ကီၢ်ခိၣ်စီၤဘးအူက့ၢ် ယုၢ်ဒီးပပုၤကလုန်ခိၣ်န့ၣ်, သိၣ်န့ၣ်, ထံဖိကီၢ်ဖိကမုၢ် မၤထူရၤတဖၣ် အမုၢ်နံၤ
န့ၣ်လီၤ. မုၢ်နံၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်သးအုးအမုၢ်နံၤ လၢပဝဲကညီကလုန်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒီး မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးမုၢ်နံၤတနံၤလၢ
ပဝဲကညီဒီကလုန်ယုၢ်ဒီးပုၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီး ကညီကလုန်မၤထူရၤတဖၣ်, ပပုၤကမၤပသးလၢပပုၤကလုန်
မၤထူရၤတဖၣ် အတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသး လၢပပုၤကလုန်အဂီၢ်အယီၤ ပအိၣ်မူဘၣ်ဝဲ ဒ်ပုၤတကလုန်အသိး တုၤဆၢ
ကတီၢ်အံၤ လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤန့ၣ်လီၤ. ဝဲကညီဒီကလုန် မၤထူရၤအမုၢ်နံၤအံၤ, ယဆၢဂ့ၤဆၢဝါဘၣ် ပပုၤ
ကညီဒီတကလုန် ယုၢ်ဒီး ထံဖိကီၢ်ဖိ ကလုန်န့ၣ်ခဲလၢၣ် လၢကဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်အိၣ်မူအတၢ်မုၢ်တၢ်ပၤ, ပုၤဖျဲး
ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ, တၢ်တတၢ်တနါကိးမံၤဒဲးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပၢ်ပနီၣ်မၤလၢကပီၤ ပုၤကညီဒီကလုန်မၤထူရၤ
တဖၣ် အမုၢ်နံၤအံၤ မ့ၢ်မုၢ်နံၤလၢ ကီၢ်ခိၣ်စီၤဘးအူက့ၢ် ဒီးခိၣ်န့ၣ်ပုၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ် ဟ့ၣ်လီၤအသးသမူဝဲ
၁၉၅၀ နံၣ်, လါအီကူၣ်(၁၂)သီအနံၤန့ၣ်လီၤ.

ပပုၤကလုန်ကညီဖိခဲလၢၣ်သ့ၣ်သုၤစၢ,
ပုၤအဲန်ကလုန်ပၢ်ဆၢတၢ်ဖိခဲလၢၣ်သ့ၣ်သုၤစၢ,

မၤထူရၤစံးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ပုၤတဖၣ်လၢ အဆၢထၢၣ်ဂၢၢ်ဂၢၢ်ကျၢၤကျၢၤလၢ အတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်, အတၢ်ကွၢ်စီ
အဖီခိၣ် တုၤဒဲၣ်လဲၣ် ဟ့ၣ်လီၤအသးသမူလၢ အတၢ်န့ၣ်ဒီးအတၢ်ကွၢ်စီ ကလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
မၤထူရၤသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသး အတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စီ မ့ၢ်ဒဲၣ်ထဲလၢ ကညီကလုန်တဖၣ် ကထူၣ်ဖျဲးထီၣ်
လၢတၢ်ဆီၣ်တၢ်မၤနၢၤ, ပုၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ဂီၤ, တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ, ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်အိၣ်မူအတၢ်
မုၢ်တၢ်ပၤဒီး ကအိၣ်မူသဘူဘၣ်ဝဲ ဒ်ပုၤတကလုန် လၢအမူဝဲယုၢ်ဒီး အပုၤကလုန်အက့ၢ်အဂီၢ်ဒီး အတၢ်
အိၣ်မူ တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢ ဂ့ၢ်ဝိကိးကပၤဒဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပပုၤကလုန်မၤထူရၤတဖၣ်, အတၢ်န့ၣ်, အ
တၢ်ကွၢ်စီ ကလၢပုၤထီၣ်အဂီၢ် လုၢ်ထီၣ်အသးသမူ လၢအမုၢ် ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအဂီၢ် တၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်ကတၢ်လၢ
ကအိၣ်မူဘၣ်ဝဲလၢ ဟီၣ်ခိၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ကညီတၢ် စံၣ်စီၤတဲစီၤအပူၤ ယုၢ်ဒီး စုကဝဲၤတၢ်ဒုးပၢ်ဆၢ, အဆၢ
ကတီၢ် ကညီကလုန်ခိၣ်န့ၣ်, သိၣ်န့ၣ်, ထံဖိကီၢ်ဖိကမုၢ် ဂီၢ်မုၢ်ဂီၢ်ပၤတဖၣ် တၢ်အဲန်ပုၤကလုန်အယီၤ ဟ့ၣ်လီၤ
အသးသမူ, အက့ၢ်အဂီၢ်, အသ့ၣ်အထံ, အဂံၢ်အဘါ, အကပၤကဝါ, အတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ဒီး အတၢ်ထူး
တၢ်တီၤတဖၣ်လၢပဂံၢ်ထီၣ်ဒူးထီၣ်အီၤတလၢၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

**ပပုကလုာ်ကညီဖိခဲလၢာ်သ့ၣ်သ့ၣ်၊
ပုအဲၣ်ကလုာ်ပာ်ဆၢတၢ်ဖိခဲလၢာ်သ့ၣ်သ့ၣ်၊**

ပပုကညီကလုာ် အတၢ်စံၣ်စိၤတဲာ်ဟံး ဖၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကညီမ့ၢ်ပပုကလုာ်လၢ အဟဲန့ၣ်လီၤဒီး အိၣ်ဆိးဝဲဒၣ်ဖဲ ကီၢ်အံၤအပူၤ အဆိကတၢ်တကလုာ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢ ကညီအတၢ်စံၣ်စိၤတဲာ်ဟံးလၢ အဟံး ဖျါထီၣ်ဝဲ ကညီအထံအကီၢ်, ကညီအစိၤလိၣ်စိၤပၤ, အိၣ်ဒီးအမိၢ်လံၤမိၢ်ပုၤ, ဒိကလုာ်ဂၤအသိး တအိၣ်ဖျါ ဝဲဒၣ် ဖျါဖျါဖျါဖျါဘၣ်. မ့ၢ်န့ၣ်သက့ ဒိန့ၣ်ဘၣ်ဆၢ, ကညီကလုာ် ကအိၣ်စံၣ်အိၣ်ကျၢၤ, ဒီးအိၣ်မူဝဲဒၣ်ဒိပုၤ တကလုာ်အသိး တုၤမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤ န့ၣ်ဝဲန့ၣ် မ့ၢ်လၢကညီကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ် ကတီၤဟံးဃာ် အပုကလုာ် အက့ၢ်အဂီၤ, အသူးအသ့ၣ်, အလၢကပီၤတဖၣ် အိၣ်ဝဲဒၣ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢ ကညီကလုာ်တဖၣ် အိၣ်ထီၣ်ဒီးအလံာ်, ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤလိမၤဒီးဒီးကူၣ်သ့ကူၣ်ဘၣ်ထီၣ်အဖိခိၣ်အိၣ်ထီၣ်ဒီးသးအတၢ်သ့ၣ်ညါ လၢကဘၣ်အိၣ်ဒီးအကီၢ် လၢကပၤဆၢလီၤအသးဒၣ်ဝဲဒီး မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ် အပုကလုာ် တၢ်အိၣ်မူအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထံၣ်အံၤအဖိခိၣ် ကညီဖိတဖၣ် ဂဲၤလိာ်ဝဲဒၣ်လၢ ကအိၣ်ဒီးအထံအကီၢ်, အိၣ်ဒီးတၢ်သဘျူ, တၢ် ထံသိးတုၤသိး, တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤက့ၤ အဘျူအတီၢ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂဲၤလိာ်အံၤ တုၤထီၣ်ဘးဝဲဆူ စုကဝဲၤ တၢ်ဒုးပာ်ဆၢအပတီၢ်ဒီး ကညီတၢ်စံၣ်စိၤတဲာ်ဟံးအပူၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်အဆိကတၢ်တဘျီလၢ ကညီဖိတဖၣ် ဟံးဖိၣ် ထီၣ်အသး, ယူယူဖိးဖိးဒီးဂဲၤလိာ်ပာ်ဆၢတၢ်လၢ ခါဆူညါ, အပုကလုာ်အတၢ်အိၣ်မူဘျူတီၢ်အဂီၢ် တၢ်ဂဲၤ လိာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလၢပုၤ ပပုကလုာ် အတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလီၤအဂီၢ် ကညီစုကဝဲၤတၢ်ဒုးပာ်ဆၢ တၢ်ဂဲၤလိာ်(၇၅) နံၣ် ဘျူအတီၢ်ပူၤ, ထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်အိၣ်သး တကတီၢ်ဘၣ်တကတီၢ်အဖိခိၣ် တၢ်ဟံးလီၤတၢ်မၤအကျဲသန့, တၢ် မၤအတၢ်တီၢ်ကူၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်ဒီး တၢ်တီၢ်ကူၣ်ရဲၣ်ကျဲၤတဖၣ်လၢ အဖိးမံးဒီး ကတီၢ်တၢ်အိၣ်သး လၢအတုၤ အိၣ်ဃီၤဝဲဒၣ်တဖၣ်ဒီးမၤဖျါထီၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘၣ်ဂဲၤလိာ်တုၤအီၤလၢစုကဝဲၤတၢ်ဒုးပာ်ဆၢအကျဲအါနံၣ် အါလါဒီး တၢ်ဘၣ်ဟ့ၣ်လုာ်ဟ့ၣ်ပုၤအီၤ ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒိထံၣ်ကီၢ်သး အတၢ်အိၣ်သး ဟ့ၣ်သါဝဲအသိး တၢ်ဂဲၤလိာ်အီၤလၢထံၣ်ကီၢ်သးအကျဲ အိၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂဲၤလိာ်ကျဲၤဘၣ်လိာ်အီၤလၢ သုးဂ့ၢ်ဝီအကျဲ မ့ၢ်ဂ့ၢ်, ထံၣ်ကီၢ်သးအကျဲအံၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ဘၣ်သဂၢ်ကွၢ်ဆၢခါခဲဒီး တၢ်လၢအတၢ်တၢ်ဒီးပုၤ လၢကညီတၢ် စံၣ်စိၤဒိတကတီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမး, တၢ်ဟံးသးသန့လၢအမ့ၢ်ဝဲ ကလုာ်ဒိၣ်စိၤသန့ဒီး မိၤစိၤရီၤသန့ န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်မၤနီၢ်အပူၤ ကတီၢ်အံၤ ပဘၣ်ကွၢ်ဆၢခါခဲ ဒီး ပုၤလၢအဟံးဃာ် ပယီၤကလုာ် ဒိၣ်စိၤသန့ဒီး စူးကါဝဲသုးဂံၢ်ဘါလၢအမ့ၢ်ပယီၤသုးမိၤစိၤရီၤကရၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်သဘျူ လၢကီၢ်အဲကလံးအအိၣ်ဖဲ (၁၉၄၈) နံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ ပယီၤသုးတဖၣ် စးထီၣ် ဖဲ(၁၉၆၂) နံၣ်န့ၣ်, ဟံးန့ၣ်ဆူၣ် ထံကီၢ်တၢ်စိကမိၤ ဒီးပၤဆူၣ်ပၤစိး ထံကီၢ်အံၤလၢ သုးအတၢ်ပၤတၢ်ပြး အကျဲအဖိခိၣ်လၢအက့ၢ်အဂီၤအကလုာ်ကလုာ်တုၤဆၢကတီၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ထီၣ်ဒါအီၤလၢထံဖိကီၢ်ဖိ, ကလုာ်န့ၣ်တဖၣ် လၢကျဲအက့ၢ်အဂီၤ အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. ကတီၢ်အံၤ စးထီၣ်ဖဲ သုးဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ကဒီး ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဖဲ (၂၀၂၁) နံၣ်လါ ဖုၤတြျူၤအါရံၤဝံၤ အလီၢ်ခံ ဘၣ်တၢ်ထီၣ်ဒါအီၤလၢ ထံကီၢ်ဒိဘျူ ထံဖိ ကီၢ်ဖိ ကလုာ်န့ၣ်တဖၣ်လၢ ထံၣ်ကီၢ်သးအကျဲ, သုးဂ့ၢ်ဝီအကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထီၣ်ဒါတဖၣ်အံၤ အသဟီၣ် ဆူၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးအိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢသုးကရၢ်အံၤကၤဂ့ၤကၤဂ့ၤဝဲတန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်အိၣ်သးလၢ အဟံးဖျါထီၣ် သုးမိၤစိၤရီၤအစိၤ ကကတၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဘၣ်ဟံးဖိၣ်ဂဲၤလိာ်သကိးအီၤလၢ ပသန့ၣ်ဒၣ်ဝဲ လၢတၢ်မၤကတၢ်ကွၢ် ကလုာ်ဒိၣ်စိၤသန့ သုးမိၤစိၤရီၤ အတၢ်ဒိၣ်စိၤအစိၤကကတၢ်အဂီၢ် ဒီးသ့ၣ်ထီၣ်က့ၤ ထံ ကီၢ်အံၤလၢ ဖဲၣ်ဒုၣ်ဒိၣ်မိၣ်ကရၢ်စံၣ် ထံကီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကလုာ်ဒိၣ်စိၤသန့မိၤစိၤရီၤ အစိၤကကတၢ်ဝဲဒၣ် အဂီၢ်ပကဘၣ်ဟံးဖိၣ်ထီၣ်သးဒီးကလုာ်န့ၣ်, ထံၣ်ကီၢ်သးပၣ်တံၣ်, ကရၢ်ကရၢ်လၢအထီၣ်ဒါသန့တဖၣ်အံၤ န့ၣ်လီၤ.

**ပပှကလုာ်ကညီဖိခဲလၢာ်သ့ၣ်သ့ၣ်၊
ပှအဲၣ်ကလုာ်ပာ်ဆၢတၢ်ဖိခဲလၢာ်သ့ၣ်သ့ၣ်၊**

တၢ်မၤလၢပှၤကညီကလုာ်အတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလီၤတၢ်ဂဲၤလိာ်အပှၤပပှကလုာ်ခိၣ်န့ၣ်သိၣ်န့ၣ်၊ ထံဖိကီၢ်ဖိကဗျၢာ် တစီၤဘၣ်တစီၤ ဟံးထီၣ်မူဒါ ဒီး မၤတၢ်ဝဲလၢ အသန့ၣ်၊ လၢအပတီၢ်၊ လၢအလီၢ်အကျဲ န့ၣ်ဝဲစ့ၣ်စ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤအံၤတမ့ၢ်ပှၤတဂၤ၊ တမ့ၢ်တၢ်ကရၢကရီၤတကရၢ၊ တမ့ၢ်ပှၤအိၣ်တၢ်ဆိးတၢ်လီၢ်ကျဲတခါစ့ၣ်စ့ၣ်အတၢ်မၤအ ကီၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်ပဲကိးနီၢ်ဂၤဒဲး. မ့ၢ်တၢ်ကရၢကရီၤကိးခါဒဲး. မ့ၢ်ကညီဒီးကလုာ်လၢ အအိၣ်ဆိးဝဲလၢတၢ်လီၢ်ကိးပှၤဒဲး ယုာ်ဒီး ထံဖိကီၢ်ဖိကဗျၢာ်ခဲလၢာ် အတၢ်မၤအကီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပပှကလုာ်မၤထူရၤတဖၣ် အမူအဒါလၢအပှကလုာ်အကီၢ်လၢပှၤဝဲလံၣ်န့ၣ်လီၤ. ကတီၢ်အံၤဒီးဆူညါတၢ်ဂဲၤလိာ်မၤလၢပှၤပပှကလုာ်အတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလီၤအံၤ, မူဒါအိၣ်လၢပဲပှၤလၢအအိၣ်မူသ့ၣ်တဖၣ် အစုပှၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂဲၤလိာ်ဆူညါ, အလီၢ်အိၣ်လၢ ပကဘၣ်ပာ်ကပၤကွံာ် ပတၢ်လီၤဆီလိာ်သးတဖၣ်, ပတၢ်ထံၣ်တဒ်သိးလိာ်သးတဖၣ် ဒီးပာ်ဖိၣ်ထီၣ်သးလၢကညီဒီးကလုာ် အနီၣ်တယၢ် အဖီလၢ ဗူဗူဖိးဖိးဒီး ဂဲၤလိာ်သကိးအီၤလၢပသန့ၣ် လၢပလီၢ်ပကျဲဒၣ်ဝဲစ့ၣ်စ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂဲၤလိာ်ဆူညါ အလီၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပကပညိၣ်ပီၤသကိး ပခိၣ်ဆူ တၢ်မၤလၢပှၤကညီကလုာ်အတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလီၤဒီးကညီမၤထူရၤတဖၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးအတၢ်ကွၢ်စိန့ၣ်လီၤ.

**ပပှကလုာ်ကညီဖိခဲလၢာ်သ့ၣ်သ့ၣ်၊
ပှအဲၣ်ကလုာ်ပာ်ဆၢတၢ်ဖိခဲလၢာ်သ့ၣ်သ့ၣ်၊**

တနံၤအံၤ ပပှကလုာ်ကညီဖိခဲလၢ တၢ်လီၢ်အါတီၤတဖၣ် ပာ်ဖိၣ်ထီၣ်သးဒီး မၤတၢ်သ့ၣ်နီၣ်မၤလၢကဝီၤ ပပှကလုာ် မၤထူရၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်နီၣ်မၤလၢကဝီၤမူးတဖၣ်အံၤ ထဲဒၣ်တၢ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဒီး မၤလၢကဝီၤအိၣ်ဖျါဝဲလၢခိၣ်တမ့ၢ်တၢ်လၢပှၤဘၣ်. မ်အကမ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤလၢကဝီၤနီၢ်နီၢ်လၢအအိၣ်ယုာ်စ့ၢ်ကိးဒီး တၢ်အၢာ်လီၤပသးဆူ ပပှကလုာ်မၤထူရၤတဖၣ်လၢ ပကမၤလၢပှၤသကိး အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးအတၢ်မ့ၢ်လၢ, အတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးအခိၣ်ပညိၣ်ကိးနီၢ်ဂၤဒဲးန့ၣ်တက့ၢ်.

ကညီကလုာ် အတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤန့ၣ် အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢကညီကလုာ်အစုပှၤန့ၣ်လီၤ. ကညီကလုာ်တဖၣ်ကဘၣ်ကွဲးအပှကလုာ် အတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤလၢ အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ. မ်ပကပာ်ဒိၣ်, ဟံးယာ်ဒီးဂဲၤလိာ်ပာ်ဖျါထီၣ်သကိးပသးဒီး ကွဲးကညီကလုာ်အတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤလၢပမ့ၢ်ပှၤတကလုာ်လၢအမူဒီး လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢ ဂ့ၢ်ဝီကိးကပၤဒဲး ဒ်ပပှကလုာ်ဂၤအသိး လၢပာ်ခိၣ်ခါအံၤန့ၣ်တက့ၢ်. ပကဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ယုးယီၣ်, တၢ်မၤလၢမၤကဝီၤ ဆူပပှကလုာ်မၤထူရၤတဖၣ်ဒီး မၤလၢပှၤသကိး ပပှကလုာ်မၤထူရၤတဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးအတၢ်မ့ၢ်လၢကွၢ်စိန့ၣ်တက့ၢ်. ကညီတၢ်ပာ်ဆၢတၢ်မၤန့ၣ် အတၢ်အုၣ်ကီၤသး, အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကညီကလုာ် တၢ်ယုာ်ဖိးအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ယတၢ်ဟ့ၣ်တရူ သဆၣ်ထီၣ်ဒီး ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဘၣ် ပပှကလုာ်ကညီဖိကိးနီၢ်ဂၤဒဲးဝဲကညီမၤထူရၤအမ့ၢ်နံၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

ယူယူဆူတၢ်မၤန့ၣ်

ကရၢခိၣ်
ခ့ၣ်အဲၣ်ယုာ်-ကညီဒီးကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ
လီၢ်ခါၣ်သး

ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး

ဗဟို

ကော်သူးလေ

ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၊ ဥက္ကဋ္ဌ ပဒိုစောကွယ်ထူးဝင်း ၏

(၇၄) နှစ်မြောက် ကရင် အာဇာနည်နေ့ သို့ ပေးပို့သော သဝဏ်လွှာ

နေ့ရက် - လားခူ လဆန်း (၈) ရက်၊ ၂၇၆၃ ခုနှစ်
ဩဂုတ်လ (၁၂) ရက်၊ ၂၀၂၄ ခုနှစ်

ကရင်အမျိုးသားအပေါင်းတို့၊

မျိုးချစ်တော်လှန်ရေးရဲဘော်အပေါင်းတို့၊

ဒီနေ့ဟာ ကရင်အာဇာနည်နေ့ (၇၄) နှစ်တိုင်အောင် ရောက်ရှိခဲ့ပြီဖြစ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌ စောဘဦးကြီး နှင့် ကရင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင်များ၊ ရဲဘော်များ၊ ပြည်သူများကို အောက်မေ့သတိရ ဂါရဝပြုကြတဲ့ နေ့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေ့ဟာ ကရင်အမျိုးသားတရပ်လုံးအတွက် ဝမ်းနည်းစရာနေ့တနေ့ဖြစ်သလို ကရင်အမျိုးသား တရပ်လုံးနှင့် အာဇာနည်များနဲ့ ဆက်စပ်ပတ်သက်သူများအားလုံး ကျနော်တို့ အမျိုးသားအာဇာနည်များရဲ့ မိမိလူမျိုးအတွက် ပေးဆပ်ခဲ့တဲ့အပေါ်မှာ ဂုဏ်ယူဝင့်ကြားရတဲ့နေ့လည်းဖြစ်ပြီး သူတို့ရဲ့ အနစ်နာခံ ပေးဆပ်မှုတွေ ကြောင့် လူမျိုးတမျိုးအနေနဲ့ ယနေ့ကမ္ဘာမြေကြီးပေါ်မှာ ဆက်လက်ရပ်တည် နိုင်နေသေးတာ ဖြစ်လို့ ဒီအာဇာနည်နေ့မှာ ကရင်အမျိုးသားလုံးနှင့်တကွ ပြည်သူပြည်သား တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ အားလုံး ကောင်းကျိုးဝေဖြာကာ အခက်အခဲအဝဝ ဘေးအန္တရာယ်အပေါင်းမှ ကင်းပပါစေကြောင်း ဆုမွန်ကောင်း တောင်းအပ်ပါတယ်။ ကရင်အမျိုးသားအာဇာနည်များကို အသိအမှတ်ပြု အောက်မေ့သတိရ ဂုဏ်ပြုတဲ့ ဒီနေ့ဟာ ၁၉၅၀ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၁၂) ရက်နေ့မှာ ဥက္ကဋ္ဌစောဘဦးကြီးနဲ့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ခေါင်းဆောင် များ အသက် စတေး ပေးဆပ်ခဲ့ရတဲ့ နေ့ ဖြစ်ပါတယ်။

ကရင်အမျိုးသားအပေါင်းတို့

မျိုးချစ်တော်လှန်ရေးရဲဘော်အပေါင်းတို့၊

အာဇာနည်ဆိုသည်မှာ မိမိ ယုံကြည်ချက်၊ မိမိရည်မှန်းချက် အပေါ် မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်ကာ ယုံကြည်ချက် နှင့် ရည်မှန်းချက်တို့ ပြည့်ဝဖို့အတွက် မိမိအသက်ကိုပင် ပေးဆပ်ရန် ဝန်မလေးကြသူများ ဖြစ် ပါတယ်။ အာဇာနည်များရဲ့ စွန့်လွှတ်ပေးဆပ် စတေးခဲ့တဲ့ အသက်တွေဟာ ကရင်လူမျိုးများ ဖိနှိပ် အနိုင်ကျင့်

ခံရခြင်းမှ လွတ်မြောက်ဖို့၊ ပူပန်ကြောင့်ကြခြင်း၊ စိုးရိမ်နေခြင်းတို့မှ လွတ်မြောက်ဖို့၊ သာယာချမ်းမြေ့တဲ့ ဘဝများကို ရယူပိုင်ဆိုင်ပြီး လူမျိုးတမျိုးနဲ့အညီ လူမျိုးတမျိုးရဲ့ စရိုက်လက္ခဏာနဲ့ လွတ်လပ်စွာ ရှင်သန် နေထိုင်ပြီး အဖက်ဖက်မှာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နိုင်ဖို့အတွက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကမ္ဘာမြေကြီးပေါ်မှာ ရှင်သန် နေထိုင် ဖို့ လူသားတွေ အတွက် တန်ဖိုးအကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ အဖိုးမဖြတ်နိုင်တဲ့ အသက်တွေကို ကျနော်တို့ ကရင့် အာဇာနည်တွေက ယုံကြည်ချက်၊ ရည်မှန်းချက် ပြည့်ဝရရှိဖို့အတွက် ပေးလှူခဲ့ကြတာဖြစ်ပါတယ်။ ကရင့် သမိုင်းနဲ့အတူ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေး အချိန်ကာလမှာ ကရင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင်များ၊ ရဲဘော် ရဲဘက်များ၊ ပြည်သူ့လူထုများ မြောက်မြားစွာဟာ ကိုယ့်လူမျိုးကို ချစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် အသက်၊ ခန္ဓာ ကိုယ်လက်အင်္ဂါ၊ သွေးများ၊ ချွေးများ၊ အားအင်ခွန်အားများ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများနဲ့ တန်ဖိုးထားရတဲ့ အရာပေါင်း များစွာကို မရေမတွက် နိုင် အောင် ပေးဆပ်ခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကရင်အမျိုးသားအပေါင်းတို့

မျိုးချစ်တော်လှန်ရေးရဲဘော်အပေါင်းတို့၊

ကရင်လူမျိုးတို့ရဲ့သမိုင်းမှာ ဖော်ပြထားတာက ကရင်လူမျိုးဟာ ဒီနိုင်ငံထဲကို အစောဆုံး ဝင်ရောက် အခြေချ နေထိုင် လာခဲ့ကြတဲ့ လူမျိုးတမျိုးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကရင့်သမိုင်းတွေမှာ အခြားလူမျိုးတွေလို ကရင်တို့ရဲ့နိုင်ငံ၊ ကရင်တို့ရဲ့ဘုရင် စတာတွေကို ထင်ထင်ရှားရှား ဖော်ပြတာ မရှိပါဘူး။ ဒီလိုမရှိပေမယ့်လည်း ကရင်လူမျိုး တွေဟာ ယနေ့တိုင် တည်တံ့နေပြီး လူမျိုးတမျိုးအနေနဲ့ ခိုင်မာစွာရပ်တည်လျက်ရှိနေတာဟာ ကရင်လူမျိုးတွေရဲ့ မိမိလူမျိုးရဲ့ စရိုက်လက္ခဏာ၊ ဂုဏ်အင်္ဂါ၊ ဂုဏ်သိက္ခာတွေကို စောင့်ထိန်းရှင်သန်ခဲ့ကြလို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကရင်လူမျိုးတို့အနေနဲ့ စာပေရရှိပြီးနောက် ပညာ သင်ကြားခွင့်ရကာ ပညာတွေ တတ်မြောက် လာတဲ့အချိန်မှာ ကိုယ့်ကံကြမ္မာ ကိုယ်ဖန်တီးဖို့ နဲ့ ကိုယ့်လူမျိုး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်ဖို့ နိုင်ငံ လိုအပ်တယ် ဆိုတဲ့ အသိအမြင်တွေ ရလာခဲ့ပါတယ်။ ဒီအသိအမြင်တွေ အပေါ်မှာပဲ ကရင်လူမျိုးတွေဟာ နိုင်ငံ ရဖို့၊ လွတ်လပ်ရေးရဖို့၊ တန်းတူညီမျှဖို့ နဲ့ ကိုယ့်ကံကြမ္မာ ကိုယ်ဖန်တီးနိုင်ဖို့ အတွက် လှုပ်ရှားလာခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလှုပ်ရှားမှုဟာ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေး အဆင့်အထိ ရောက်ရှိလာခဲ့ပြီး ကရင့်သမိုင်းမှာ ကရင်လူမျိုးတွေ ပထမဆုံးအကြိမ် စုစည်းခဲ့ကြပြီး ညီညွတ်စွာနဲ့ အနာဂတ် ကရင်လူမျိုးတို့ရဲ့ဘဝကံကြမ္မာကို ကိုယ်တိုင်ဖန်တီးနိုင်ဖို့အတွက် တော်လှန်လှုပ်ရှားတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကရင်အမျိုးသားတို့ရဲ့ လိုလားချက် ပြည့်ဝရရှိနိုင်ဖို့အတွက် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တဲ့ လက်နက်ကိုင်ကရင့်တော်လှန်ရေး (၇၅) နှစ် ကျော်လွန်လာတဲ့အချိန်ထိ နိုင်ငံရေးအခြေအနေ တခုချင်းစီအပေါ် မူဝါဒလမ်းစဉ်များ၊ မဟာဗျူဟာ များ၊ နည်းဗျူဟာများကို ဖြစ်တည်နေသည့် အခြေအနေများနဲ့ လိုက်လျောညီထွေစွာ ချမှတ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်နဲ့ နှစ်ပေါင်း များစွာ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ပြီး အဖိုးအခ ကြီးမားစွာ ပေးဆပ်ခဲ့ကြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံရေးအခြေအနေ ပေးတာနဲ့ တပြိုင်နက် နိုင်ငံရေး နည်းလမ်းနဲ့ ဖြေရှင်းဖို့ ကြိုးစားဆောင်ရွက်ခဲ့ကြတာလည်း ရှိပါတယ်။ စစ်ရေးနည်းလမ်း နဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ် နိုင်ငံရေး နည်းလမ်းနဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ် လှုပ်ရှားတိုက်ပွဲဝင် တိုက်ဖျက်နေတဲ့အရာတွေ ကတော့ ကရင့်သမိုင်းတလျှောက်လုံး ကြုံတွေ့ရတဲ့ စိန်ခေါ်မှုဖြစ်တဲ့ သိမှတ်မှု၊ ယုံကြည်မှုဝါဒတခုဖြစ်တဲ့ လူမျိုးကြီး

ဝါဒနဲ့အာဏာရှင်စနစ်ကိုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သမိုင်းမှတ်တမ်းတွေအရ အခုအချိန်မှာ ကျနော်တို့ ရင်ဆိုင်နေရတာ က မဟာဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒကို စွဲကိုင်ပြီး စစ်အင်အားသုံးနေတဲ့ ဗမာစစ်အာဏာရှင် အုပ်စုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဗမာနိုင်ငံဟာ အင်္ဂလိပ်ဆီကနေ (၁၉၄၈) ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးရပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ ဗမာစစ်တပ်ဟာ (၁၉၆၂) ခုနှစ်ကနေ စပြီး တိုင်းပြည်အာဏာကို လုယူသိမ်းပိုက်ပြီး နိုင်ငံကို စစ်အုပ်ချုပ်ရေး အသွင်သဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး နဲ့ အဓမ္မအုပ်စိုးခဲ့တာ ဒီနေ့ထိတိုင်ပဲ ဖြစ်တယ်။ ပြည်သူတရပ်လုံး၊ လူမျိုးများအားလုံးမှ ပုံစံနည်းလမ်း အမျိုးမျိုးနဲ့ ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြတာပါ။ ဒီနေ့ဒီအချိန် စစ်တပ်ကနေ တိုင်းပြည်အာဏာကို အဓမ္မလုယူသိမ်းပိုက်ခဲ့တဲ့ (၂၀၂၁) ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁) ရက်နေ့ နောက်ပိုင်းမှာ ဆိုလိုရှိရင်လည်း တနိုင်ငံလုံးမှာရှိတဲ့ ပြည်သူတွေ အားလုံး၊ လူမျိုးတွေ အားလုံးက နိုင်ငံရေးနည်းလမ်း၊ စစ်ရေးနည်းလမ်းနဲ့ ဆန့်ကျင်တိုက်ပွဲဝင်နေကြတာ ဖြစ်တယ်။ ဒီဆန့်ကျင်မှုတွေ ဟာ အရှိန်အဟုန်ပြင်းထန်လွန်းလို့ စစ်အုပ်စုဟာ ထိန်းမနိုင်တော့တဲ့ အခြေအနေ ကို ရောက်နေပါတယ်။ စစ်အာဏာရှင် ချုပ်ငြိမ်းကွယ်ပျောက်တော့မယ့် အခြေအနေလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျနော်တို့ မဟာလူမျိုးကြီးဝါဒ စစ်အာဏာရှင်စနစ် ဆုံးခန်းတိုင် ပျောက်ပျက်သွားဖို့ ကျရာကဏ္ဍ အသီးသီး ကနေ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားကြရမှာဖြစ်ပြီး ဒီနိုင်ငံကို ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံအဖြစ်နဲ့ တည်ဆောက် သွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မဟာလူမျိုးကြီးဝါဒ အာဏာရှင်စနစ် ပြုလဲ ဆုံးခန်းတိုင်ဖို့အတွက် တိုင်ရင်းသား လူမျိုးတွေ၊ နိုင်ငံရေး ပါတီတွေ၊ ဒီဝါဒကို ဆန့်ကျင်တဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ အတူတကွ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သွား ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကရင်အမျိုးသားအပေါင်းတို့ မျိုးချစ်တော်လှန်ရေးရဲဘော်အပေါင်းတို့၊

ကရင်လူမျိုးတို့ရဲ့ လိုလားချက် ပြည့်ဝရရှိဖို့အတွက် ရုန်းကန်လှုပ်ရှားခဲ့ရာမှာ ကရင်အမျိုးသား ခေါင်းဆောင် ရဲဘော်များ၊ ပြည်သူလူထုများဟာ မျိုးဆက်တဆက်ပြီးတဆက် လက်ဆင့်ကမ်း တာဝန်ယူလာခဲ့ကြပြီး ကျရာ ကဏ္ဍ၊ ကျရာအခြေအနေ၊ ကျရာနေရာတိုင်းမှာ အသီးသီး ထမ်းဆောင်လာခဲ့ကြ တာဖြစ်တယ်။ ဒီအလုပ်က လူတယောက်ရဲ့အလုပ်၊ အဖွဲ့အစည်းတခုရဲ့အလုပ်၊ နေရာဒေသတခုရဲ့ အလုပ် မဟုတ်ပါဘူး။ ကျနော်တို့ အားလုံးရဲ့ အလုပ်၊ အဖွဲ့အစည်းအားလုံးရဲ့အလုပ်၊ နေရာဒေသအသီးသီးမှာ နေထိုင် နေကြတဲ့ ကရင်လူမျိုး အားလုံးတိုင်းရဲ့ အလုပ်၊ ပြည်သူပြည်သား လူထုလူတန်းစားတရပ်လုံးရဲ့ အလုပ် ဖြစ်ပြီးတော့ အားလုံးအတွက်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကရင်အာဇာနည်တွေဟာ လူမျိုးအတွက် တာဝန်ကျေပွန်ခဲ့ကြပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ကရင်အမျိုးသား လိုလားချက်များ အတွက် ယနေ့ နဲ့ အနာဂတ် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများဟာ အသက်ရှင် ကျန်ရှိနေသေးတဲ့ ကျနော်တို့ရဲ့ လက်ထဲမှာ ရှိပြီး ကျနော်တို့ရဲ့ တာဝန်တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အနာဂတ် လှုပ်ရှားမှုများအတွက် ကျနော်တို့ကြားမှာရှိတဲ့ မတူညီ ခြားနားမှုတွေ၊ အမြင်ကွဲလွဲနေတာတွေကို ဘေးဖယ်ချထားပြီးတော့ ကရင်အမျိုးသားအလံတော်အောက်မှာ စည်းလုံးညီညွတ်စွာနဲ့ မိမိကဏ္ဍ၊ မိမိနေရာဒေသ အသီးသီးမှာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပါစို့။ ရှေ့ဆက်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက် အကောင်အထည် ဖော်တဲ့နေရာမှာ ကရင်အမျိုးသားတို့ရဲ့ လိုလားချက်များ ပြည့်ဝရရှိဖို့ နဲ့ အသက်ကို ပေးအပ်စွန့်လွှတ်သွားတဲ့ ကရင်အာဇာနည်များရဲ့ ရည်မှန်းချက်များဆီ အတူတကွ ဦးတည်မျှော်ရည် ကြည့်ကြပါစို့။

**ကရင်အမျိုးသားအပေါင်းတို့
မျိုးချစ်တော်လှန်ရေးရဲဘော်အပေါင်းတို့!**

ဒီနေ့ဟာ နေရာဒေသအသီးသီးမှာ ရှိတဲ့ ကရင်လူမျိုးများ စုပေါင်းပြီးတော့ ကရင့်အာဇာနည်တွေကို အောက်မေ့သတိရ ဂုဏ်ပြုနေကြတဲ့ နေ့ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို အောက်မေ့သတိရဂုဏ်ပြုကြတဲ့ အခမ်းအနားတွေဟာ အပြင်ပန်းအမြင်ရုပ်ဝတ္ထုသက်သက် အောက်မေ့သတိရဂုဏ်ပြုတာမျိုးနဲ့ မလုံလောက်ပါဘူး။ ကရင့်အာဇာနည်များ အသက်စတေးခဲ့တဲ့ မျှော်လင့်ချက်၊ ပေးဆပ်ခဲ့တဲ့ အနှစ်သာရ အဓိပ္ပါယ်များကို ပြည့်ဝအောင် ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်သွားဖို့ ကျနော်တို့ အားလုံးက ကရင့်အာဇာနည်တွေကို ကတိကဝတ် ပြုမှသာလျှင် အစစ်အမှန် အောက်မေ့သတိရ ဂုဏ်ပြုမှု ဖြစ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကရင်လူမျိုးတွေရဲ့ သမိုင်းဟာ ကရင်လူမျိုးတွေရဲ့ လက်ထဲမှာပဲ ရှိပါတယ်။ ကရင်လူမျိုးများကသာ ကရင့်သမိုင်းကို ကိုယ်တိုင်ရေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မိမိလူမျိုးရဲ့ သမိုင်းကို တန်ဖိုးထား၊ ထိန်းသိမ်း ပြီးတော့ မိမိကရင်လူမျိုးကို မိမိကိုယ်တိုင်ဂုဏ်ယူဖော်ပြဖို့နဲ့ ကရင်လူမျိုးတို့ရဲ့ သမိုင်းကို ရှင်သန်ရပ်တည်နေတဲ့ လူမျိုးဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာပေါ်မှာ ရှိတဲ့ အခြားလူမျိုးများနည်းတူ အဖက်ဖက်က တိုးတက်နေတဲ့ လူမျိုးအဖြစ် ရေးသားဖော်ကွန်းတင်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ကရင့်အမျိုးသား အာဇာနည်များအား ဂါရဝထား ဦးညွှတ် ဂုဏ်ပြု လျက် ကရင့်အမျိုးသား အာဇာနည်များရဲ့ အသက်စတေး ပေးဆပ်ခဲ့တဲ့ မျှော်မှန်းချက်များကို ပြည့်ဝအောင် ဆောင်ရွက် အကောင်အထည် ဖော်ကြပါစို့။ ကရင့်တော်လှန်ရေး အောင်မြင်မှုကို အာမခံနိုင်ရန်မှာ ကရင်လူမျိုးတို့ရဲ့ စည်းလုံးညီညွတ်မှုအပေါ်မှာ တည်မှီနေပါတယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း ကရင့်အာဇာနည်နေ့မှာ ကရင်လူမျိုး အားလုံးကို ကျနော် တိုက်တွန်းအားပေးရင်း ဆုမွန်ကောင်း ပို့သ အပ်ပါတယ်။

ညီညွတ်မှုဖြင့် အောင်မြင်မှု ပန်းတိုင်ဆီသို့

ဥက္ကဋ္ဌ

ကေအဲန်ယူ- ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး

ဗဟို